Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Prolegomena in logicam - Cod. Ettenheim-Münster 276

[S.l.], [17. Jahrh.]

In Caput 3.

urn:nbn:de:bsz:31-129925

Visual Library

A. 1. Ut: uerbu possit absolui a tempore. 155

connotet per se subsistens sed reddit suppositu uerbo
per signatu mate et quatenus sumitur substantiue.

Caput 3 de uerbo.

Hoc caput consimile est superiori data enim verbi diffine
excludit a uerbo Autor casus verboru et uerba infinita.

Quaestio de Verbo
Art. ing.
Verbu uerbu absolui possit a tempore.

Sensus est utru uerbu semper adsignet tempus praesens. — Nota pio. diffo uerbi.
Nota primo exactior uerbi diffio est illa, quae habetur apud
Fon: to mistim c. 14. uerbu est vox signans ex
instituto diffinite ac cum tempore praesenti, cuius nulla
pars signat separatim, et semper eorum quae de alio praedi-
cantur est nota huius diffinis explicatio clara est ex
Fonse: tantu quaeri posset quomodo uerbu dicatur no-
ta eorum quae praedicantur. Amonius hic respet sensu esse
uerbu in enunciatione semper esse praedicatu, in quo
differt a noie et participio, quae possunt esse subtu in
enunciatione ut disputans ambulat — ho sedet sed
quamuis haec doctrina uera sit, tamen dicere uerbu
est nota praedicati est dicere aliquid praeterquam esse praedicatu
igitur Autor: Andreas et Jacobus faber respent sensu
esse uerbu copulare et componere signatu uerbi
cu subto et signare quod hoc signatu sit in subto
ut homo sedet, sedet signat sessionem coniunctam
hoi idemque sentiunt Conimbricenses et Zanella hic unde
uocabulu nota idem erit quod copula siue unio,

A. 1. Ut: Verbū absolui possit a tempore

Notã 1o. Nota 2do ex Zabarella in suis notis tria ee
tria officiã verbi. verbi officia 1o signare rem aliqua principalit
1o ut currit, signat cursū, et per hoc nō differre a
noīe rei & participio, nam et illa principalit rē
signant nam cursus et currens signant actu cur-
2o. rendi 2do habere vim copulativã pdicati cū
subo ut ho ē albus ho currit ē et currit co-
pulant pdicatū et faciunt inēē subo et p hoc dif-
ferre a noīe et participio veritra n. copulant ut
3o ho ait homo currens tertio signare cū tempo-
re sive adsignare tempq quod nihil ē aliud quam
connotare certam diffrentiam temporis a p signe
principalem rei quam ht verbū et item connota-
re pdicatū eē pñs subo in tempore pñti ut
cū dico socrates ē albus ista ppositio differt ab
illa socrates fuit albq qa illa signat pdicatū eē p-
Dm 1o. sens subo hoc vero fuisse prateras. Dicendū 1o p-
babilq eē verbū n posse absolui ab adsine tempqis
ita Coīses cap: 4to q. 2. Art: 4. S. 2. pbatq illud
n potest absolui a connotando tempore qd ex se ad-
signat tempq pñs sed oe verbū asignat ex se tempq
pñs go pbatq m. nam extra orationē oīa adsignant
tempq pñs go adsignant ex se qa ibi n possum ad-
signare tempq ob aliqd illis advenalū vnde si ora-
tione n impediant sicut n impediunt adhuc ad-
signabunt tempq pñs et hoc etiam locum ht
cū verbū negatq aut infinitatq cū n. dico anti-
christq n ē pius vel ē non pius sensq ē in tem-
pore pñti antichristo n convenit pietas vel con-
Dm 2o venit n pietas. Dicendū 2do verba ita conn...

Ut verbum absolui possit a tempore.

tare tempus praesens, ut simul supponant in propo-
sitione aeternitati existentiam actualem in necessaria
saltem hypotheticam in negativa aut et infini-
ta neutram supponere probatur et quidem in contin-
gentibus facile conceditur nam ut Socrates sit al-
bus supponitur realiter existere aliás non posset fie-
ri regressus a tertio adiacente ad 2dum adia-
cens quia non possemus dicere Socrates est albus ergo
est cum tamen hic regressus semper concedatur probatur quo
ad propositiones necessarias tunc supponitur existentia quod prae- existentia suppo-
dicatum non convenit nisi subiectum prius supponatur sed nitur.
in propositionibus necessariis non convenit praedicatum nisi subiectum
supponatur ergo etiam in propositionibus necessariis supponitur existen-
tia subiecti probatur Maior quia quaero quis sit sensus cum dicitur
posito homine ponitur risibilitas non videtur posse dari
aliud quam hic si homo existat ex hypothesi tunc
etiam necessario existet risibilitas ergo quando supponi debet
subiectum etiam supponi debet eius existentia saltem ex hy-
pothesi: ergo sufficit ad hoc ut verbum adsignet tempus nam
cum sensus huius propositionis necessariae sit verus ex hypo-
thesi quidditatis et adsignatio sufficiet ex hypothesi. Dico cum
dico Socrates est animal sensus est si Socrates est
est animal ergo satis erit ut verbum est hic adsignet
tempus hypotheticum praesens non absolute ut quod in propositionibus
contingentibus. unde adverte hanc et similes propo-
sitiones Antichristus est homo habere duplicem sensum absolutum
id est Antichristus iam est homo 2do hypotheticum si Antichristus
est, est homo 2dus verus est, prior falsus, quod inde ostenditur

A. 1. U. verbū absolui possit a tempore

q° verū ē diuerse antiꝗ primū erit realiter hō
ꝗ° nondū ē pbat̃ antecedens q̃a p̃dicatū n̄ inest
nisi cū subū q̃ supponit sed subm nondū ē realiter
positū ꝗ° n̄dū hē in se realiter p̃dicatū 2do pbat̃
conclusio quo ad ppones aeternias ex terminis builats:
istae duae ppones sunt diuersae socrates fuit hō so-
crates ē hō sed fuit in priori adsignat tempus p̃te-
ritū ꝗ° ē adsignabit p̃sens 3io pars conclusionis
unde pbat̃ q̃a neges cū n̄ sint reale q̃d n̄ reqrent

Ob. 1° existam realem. Ob. 1o ppones aeternia dicunt̃
abstrahere ab oi tempore ꝗ° n̄ adsignant tempus
pbat̃ antecedens ꝗd abstrahit ab oi tempore q̃z verū
ē oi tempore et n̄ reqrit existam ppones aeternae ita
se hnt ꝗ° R̃ negando antecedens ad pbem R̃ distin.

R̃. si n. aliqd verum ē oi tempore et non facta hypothesi
existiae conceditur M quod abstrahat ab oi tempore sicut
reqrit saltem hypothesin p̃ditatis et existiae negatur
Mae ita fit in pponibus aeterniis nam hae semp sunt
verae facta hypothesi p̃ditatis n̄ aut n̄ facta.

Ob. 2° Ob: 2do q̃z adsignat totam aeternitatem n̄ adsignat tantū
tempus praesens sed hae ppones aeternae Deus ē Deus
pater generat pater et Filius spirant adsignant to-
tam aeternitatem ꝗ° n̄ tantū tempus p̃sens R̃ negando

R̃ m. ad pbem R̃ illas ppones n̄ adsignare sed signi-
ficare aeternitatem 2do adsignare illam aeternitatem
tā p̃sentem in hoc tempore nam dicere Deus ē et di-
cere Deus ē aeternus apparet ꝗ° quod aeternitas sit
principale signatū et ex modo signandi verbi est
adsignatum q° aeternitas Dei iam sit p̃sens Deo

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

A. 7. 17: verbu substātivu Est sit verbu. 157.

item dicere pater generat ex dicere pater ē æter-
nalit̃ generat̃ ubi patet æternitē includi in p̃dica-
to tanquam signatu illius generatio n. divina
æternitem includit sicut hō rationem unde dicere
ē hō n̄ assignat ratio sed signat̃ ita q̃ et hic.
Ob: 2io hæc ppõsitio ē vera homerus ē poeta sed Ar. 3o
hæc n̄ assignat tempus p̃sens in homerus iam non
sit R: hanc ppõnem habere hunc sensu homerus Rsp.
ē poeta n̄ in se sed in libris suis q iam sunt sive
homerici libri sunt poetici.

Art: 2us utrū verbū
substantivum Est. sit verbū.

Nota p̃o 2plicia ēē verba substantiva et ad- Not 1o. verba 2plicia
iectiva, substantiva sunt q̃ signant aliqd q3 substantiva
n̄ ē vere accidens ẽtitæ sed potius ptinet ad idē q̃
p̃ditum in quo ē res ↄ qua dicunt̃ ut Sum, fio,
existo, subsisto; adiectiva verò sunt q̃ signant ali- adiectiva
qd q3 ē in alio p̃dito a subo ut curro ambulo q̃
Nota 2do ēē 2plicē ppõnem prima ↄ 2do ad- Not 2o.
iacente, altera ↄ tertio adiacente, illa ē ↄ 2do 2plex ppõsitio.
adiacente q̃do p̃dicat̃ solum verbū ē, ut plato ē, ↄ 2do adia-
illa ē ↄ tertio in qua verbo ē adiungit̃ aliud cente q̃d.
p̃dicatum. divídit̃ hæc in ppõnem necriã ↄ 2io ↄ 3io adiacente q̃d.
adiacente q̃do sc: p̃dicatū adiunctu verbo ē divisio. 1o.
necriũ ē subo ut hō ē aĩl et in ppõnem con-
tingentem ↄ 2io adiacente q̃do p̃dicatū adiun- 2o.
ctu verbo ē contingens est subo. Nota 3io non
ē dubiũ quin verba adiectiva semp sint verba Not 3a

in oi ppone cum semp habeant oia officia verbi 1o
n. signant principalit rem 2do copulant 3tio
adsignant temp9 ut patet in 2 Plato ambulat dic
Dm 1o du 1o verbu est in ppone 3 2do adiacente semp
ee verbu qa ht in ijs oia officia verbi nam di
cendo plato ee signat existentia q e propriu sig
natum verbi ee 2do copulat hac existentia in
platone 3io adsignat hanc existam iam ee psente
Dm 2o platoni dicendu 2do verbu e in pponibg necnijs
de 3io adiacente n ee verbu deest n. illi prin
cipale officiu verbi nimiru signare rem princi
palem seu suu signatu posset tn dici verbu
incompletu eo qz habeat adhuc duo officia copu
landi et adsignandi temp9 vel potius verbale sin
Ob. 1o categorema. Ob: 1o apud Comes C 4. q. 2. Aristo
telem ppones constare noie et verbo 2do perihermi
nias C 1o go in pponibg necnijs verbu Est erit ver
bu Rz disto anteic: ois ppo constat verbo malit
Rz concedit constat verbo formalit negat nam cu dico
Plato fuit albg hic e ppo nec tn adest verbu le
gium sed tm casg verbi sive verbu grammaticu
Ob. 2o. Ob: 2do qz semel fuit verbu n desinit ee verbu
sed e extra pponem e verbu go in ppone n desinit
ee verbi Rz negando N pt n. impediri p aliqua
Rz condem illi sequenientes in ppone nimiru quod desi
nat signare suu signatu. Dicendu 3io verbu
Dm 3o. Est in pponib contigentib 3 3tio adiacente n ee
verbu sed ibidem tm verbale syncategorema sin
h pbat qa in pponibg iam dictis deest ille primum

officiu id e n signat sim signatu sive existentiam
tame n tn supponit in subo go n e verbu pbat
antec: q si signaret existam tunc qdo dico socrates
est albus sensus eet socrates e existens albus quaero
igitur in hoc posteriori enunciatione verbu est iteru
signet existam si sic, pcedetur in infinitu si n, tunc
n e ratio quare in una ppone d tertio adiacente
n signet existam in alia signet forte dicent existens
ee pdicatu necnin rdu ipsos et sic n ee pgressu
in infinitu qa in pdicatis necnqs n reqrit existia
subi rdu ipsos adeoqs cessabit a pgressu cu d socra.
tes est existens albus sed contra e qa rdu contra,
riam opem verbu est est pars pdicati in pponib.
contingentibus cu go pdicatu sit accidens et ipsu exi,,
stens erit accidens nam pdicatu n e partim accidens
partim necnium consequenter pergit processus pbatur
antec: qa licet supponatur existentia realis subi ut
possit vera ee propositio tn n ideo necniu e ut signet
existam formaliter nam multa supponuntur ad veritatem
pponis accidentalis ut effectio rei concursus divinus in
efficiendo q n signantur formaliter go nec opus e ut signet
existia. ob. si contradictio eet vera n posset fieri Ob.
regressus a tertio adiacente ad rdu dicendo homo
e albus go e ex negando consequentiam qa cu supponatur
existia subi semp poterit fieri regressus ad id Rx
quod supponitur.

Art: 3ius.

An verbu e sit pars pponis
quando tn e copula.

Dubiu ee n dt quin verba sint partes ppo,,

A. 3. Vt. Verb: Est sit pars ppositionis quod tamen est copula.

sitionis quod signant sive forte signatum tantum
quod dubium esse potest de verbo est quando solum copulat
alij volunt esse partem ut Rub. c. 3 q. 2. alij nolunt
apud eundem sed quaestio videtur de nomine nam
Rubeus intelligit nomine partis id illud quod componit
orationem ut quo sine quod est forte orationis alij
nomine partis tamen intelligunt id in quod oratio resol-
vitur et constat quod copulam verbi dici esse formam
partium sive partem qua unitur praedicatum cum subiecto
sicut connexio lapidum est pars qua lapides com-
ponunt domum nisi non hi coniungerentur non compo-
nerent constat ergo quod copula non est id in quod oratio
resolvitur cum tamen resolvatur in partes materiales unde

R. facile patet argutis qui obiiciunt a parte negativa contra
affirmativam illud tamen est pars orationis in quod
oratio resolvitur sed non resolvitur in copulam quod probatur
Nam illud in quod resolvitur oratio est pars materialis connexi-
dicitur fortis negatur ut patet cum domus resolvitur nam
ibi perit connexio quae tamen erat pars fortis quae non
manet post resolutionem totius in artificialis et

Ob. 2° Ob. connexio partium orationis non est ipsae partes
orationis sed copula est tamen huiusmodi connexio quod

R. patet distinctio Maior est ipsae partes quae componunt connexio
non est forma partium negatur.

Art: 4us.

Vtrum verba infinita maneant et
infinita in propositione et quomodo
differant a negativis

Quaerendu[m] 1o verbu[m] infinitu[m] extra enunciatione[m] ut n[on] valet manel et infinitu[m] in ppone ut cu[m] dico plato [non] valet pbat[ur] 1o ex Arle [?] capite du[m] dicit verbu[m] infinitu[m] [illegible] aliquo [illegible] n[on] aut [illegible] infinite nisi in enunciatione g[e]n[er]i ea erit infinitu[m] 2do q[uia] [illegible] in ppone manere idem [illegible] et conceptus huius verbi infiniti n[on] valet [illegible] fuit extra pponem go si extra ppone[m] est infinitu[m] [illegible] erit in ppone, Quaerendu[m] 2do verbu[m] infinitu[m] differt a negativo quod negativu[m] ca[n]dat [illegible] copulam et [illegible] faciat[que] orationem negativam ut ho[mo] n[on] ambulat id [est] ho[mo] n[on] [est] ambulans infinitu[m] vero cadat t[ame]n [illegible] [illegible] et orationem relinquat affirmativa[m] ut ho[mo] n[on] ambulat id [est] ho[mo] est n[on] ambulans Quaerendu[m] 3io verba infinitu[m] et negativu[m] habere [illegible] aequivalentem nam una ppositio infert alia[m] nam si socrates [est] n[on] currens n[on] [est] currens et contra.

Dm 10.

Dm 2o

Dm 3o.

In Caput 4. d[e] oratione.

A partib[us] orationis transit Arles ad ipsam enunciationem et 1o quidem explicat genus enunciationis q[uod] [est] oratio 2do ipsa enunciatio addit[ur][que] alias orationes ab enunciativa et magis rheas et poeticas qua[m] logicas 3io dividit enunciatio 1o go d[e] oratione i[n] co[mmun]i 2do d[e] enunciatione agemus.